

forschungsgruppe_f : r/e/mig(r)áció

Migration

Wandern
Vándorlás
Moving from place to place

Emigration

Auswandern
Kivándorlás
To leave one country or region to settle in another.

Remigration

Zurückwandern
Visszavándorlás
Migration back to the place from which one came

Remigatio (lat.)

Das Rudern
Evezés
rowing, the act of forschungsgruppe_f

Ratio

Propozíció

1. Szinergia

A forschungsgruppe_f munkamódszere a következő tételekre épül:

Struktúrák kísérleti megfigyelése, szituációkba való behelyezkedés, együttműködés a megfigyelővel, különböző reakció-helyzetekre épülő diffúz problémák és feladatok összesűritése, konkretizálása. Mindez a hagyományos művészetfelfogással és a piacorientált stratégiákkal kontrasztban áll.

2. Szimbiózis

A forschungsgruppe_f erőssége maga a gyakorlat. Ennek realitása olyan művészet-tudományos kísérletekből épül fel, amelyek a meglévő és leendő kutatási területek feldolgozását segítik elő. Ezek a kutatások és kísérletek keretet adnak releváns társadalmi és művészeti események számára. Mindehhez olyan modelleket kell létrehozni, amelyek a résztvevők számára a kísérletek során jól használhatók.

3. Network

A forschungsgruppe_f nem intézményesített formában lesz tevékeny a város életében. Fogadóintézmények nyújtják majd azt az infrastrukturális keretet, amely a városi terepen zajló események bázisaként szolgál. A fogadóintézmények lesznek a kiindulás, a visszatérés, a gyűjtés, a találkozás, az eredmények értékelésének és nyilvános bemutatásának a pontjai, helyei.

Fogadóintézmények

A *forschungsgruppe_f* magyarországi tevékenységet eddig nem folytatott. Első budapesti bemutatkozását és a Magyarországgal való kapcsolat megteremtését a Stuttgarter Kunstverein e. V. és az A38-as hajó Budapest biztosítja. Az intézmények közötti összekötő személy Alexander Schikowski. A két szervezet eddig még nem dolgozott együtt. A jövőre vonatkozó tervekben az FKSE Stúdióval, illetve a Stuttgarter Magyar Kultúrintézettel hosszú távú együttműködés van kilátásban: csereprogram kiépítése a német és a magyar művészek, kurátorok, zenészek és írók között..

A fogadóintézmények feladatai és rendeltetései

Magyarországon:

A 38-as hajó (www.a38.hu):

Vezetője: Bognár Attila

- kutatóállomás, vízibázis és kikötő
- PR, kapcsolattartás, engedélyeztetés, hivatalos eljárások, az infrastruktúra megteremtése

*A *forschungsgruppe_f* tudatosan választotta ezt az intézményt, a nemzetközi csoportos művészeti projektek iránti elkötelezettség, a kísérletező jelleg és a vízi elhelyezkedés miatt.*

FKSE/Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület Budapest (<http://studio.c3.hu>):

Rottenbiller u. 35, H-1077 Budapest, tel/fax: +36 1 342 53 80, studio@c3.hu

Vezető: Keserű Zsolt

- a résztvevő művészek felkutatása és pályáztatása
- kutatóállomás és városi bázis: a Stúdió Galéria biztosítja a *forschungsgruppe_f* tervezett prezentációjának intézményes keretét. A galéria a budai Duna-parttól 500 méterre helyezkedik el, így „határállomásként” is szolgál.

Az FKSE részvétele a magyar résztvevők felkutatása szempontjából fontos.

Dinamo (www.dinamo.hu):

Tűzoltó u. 22, H-1094 Budapest.

Vezetői: Somogyi Hajnalka (hajni@trafo.hu), Sevic Katarina (katarina@c3.hu)

- Kutatóállomás és városi bázis, a budai Duna-parttól mintegy 500 méteres távolságban. Az előkészítés, a retraktráció, a gyűjtés és összegyűlés helye.

A Trafó Kortárs Művészeti Intézmény közelében fekszik, célja a különböző nemzetközi művészcsoportok számára alkotómunka céljára a megfelelő helyszín biztosítása.

Németországban

Stuttgarteri Művészeti Egyesület (Stuttgarter Kunstverein e.V.) (www.stuttgarter-kunstverein.de):

Filderstrasse 34, D-70180 Stuttgart, Tel: +49711606867

Vezetője: Hanns-Michael Rupprechter (info@stuttgarter-kunstverein.de)

- Intézményi összeköttetés a projekt résztvevői számára Németország felé.
- Stuttgarteri városi bázis, németországi engedélyeztetés és szervezés, kiállítóhelyek biztosítása, tervezés és kivitelezés Németországban. Prezentációs bázis.

Magyarintézet / Kulturinstitut der Republik Ungarn in Stuttgart (www.magyarintezet.hu)
Haußmannstr. 22, D-70188 Stuttgart, Tel: 0049 711 164 870
Vezetője: Keresztúry Tibor (keresztury@freemail.hu), PR: Kivágó Iván (i.kivago@uki-s.de)

- Városi bázis Stuttgartban, kiállítóhely. Infrastruktúra biztosítása, különös tekintettel a szoros német-magyar együttműködés elősegítésére a jövőben is.

Speciális Kutatóműhely „Urban Ethology”, Nürnbergi Képzőművészeti Akadémia, Prof. Georg Winter (<http://www.adbk-nuernberg.de/fb/raum/>)
Akademie der Bildenden Künste, Bingstr. 60, 90480 Nürnberg
Telefon 0911/94040 - Fax 0911/9404150,
Vezetője: Prof. Winter (winter@ukiyo-cam.com)

- Kutatás-vezetés. A közreműködők posztgraduális képzésen résztvevő művészek.

A forschungsguppe_f az oktatási intézményekhez közel áll, mivel a „művészeti oktatás mint művészet” az egyik érdeklődési területe. Az oktatási közreműködés tematikus, nem intézményi (pl. együttműködés a budapesti Gyermekház Iskolával, és a Koblenzi Egyetemmel).

Kutatási térség Magyarországon:

A Duna és teljes folyása valamint a partok menti 500 méteres sáv.

Kutatási térség Németországban:

Stuttgart városa.

Folyamatok

Konferencia, előkészítés

Ebben a fázisban zajlik a német és a magyar művészek találkozója. A résztvevők megismerik egymást, közös kutatási területeket dolgoznak ki, megtervezik a közös munkát, kísérleteket hajtanak végre, szimpóziumokat, akciókat, prezentációkat rendeznek a kísérleti helyszíneken és köztereken. (Az alkalmazott média és tartalom nem meghatározott, egyedül a forschungsguppe_f szellemiségéhez való igazodás kötelező).

1. rész, német-magyar kutatás és intervenció

Húsz német művész, építész, kurátor Budapestre utazik, ahol magyar művészekkel, építészekkel és kurátorokkal találkoznak, hogy a különböző kutatási témákon közösen dolgozzanak. Az előkészítési fázis során újabb közös, német-magyar kutatási területek alakulnak ki.

2. rész, magyar-német kutatás és intervenció

Húsz magyar művész, építész, kurátor Stuttgartba utazik, ahol német művészekkel, építészekkel és kurátorokkal találkozik. A Budapestre tervezett és kidolgozott kutatási témákat Stuttgartba helyezzük át, szükség szerint a másik városhoz igazítva – az itt előálló különbség is a kutatás tárgya. A végrehajtott akciók továbbfejlesztésre kerülnek. A meglévő munkák áthelyezésére és megvitatására Stuttgartban kerül sor.

Ütemterv

Előkészítés

2006. februárig
2006. márciustól
2006. áprilistól

a német művészek közreműködésének szervezése
a résztvevő magyar művészek szervezése
egyresztvevő csoportok találkozója Budapesten, Stuttgartban,
Nürnbergben és Zürichben. Tervezés, kapcsolattartás.

Konferencia/Prelúdium

2006. 06. 25 – 07. 10

Konferencia az A38 hajón, az FKSE Stúdióban és a Dinamoban
A résztvevők megismerése. A városi tér és a folyó kutatása. További
kutatási témák kidolgozása. A további kutatási fázisok előkészítése,
prezentáció, akciók.

2006. 07. 19 – 07. 21

Konferencia a Nürnbergi Képzőművészeti Akadémián, az Institut
„Urban Ethology” szervezésében. Prezentáció és szimpózium.

Interlúdium

2006. November

„Kolonizáció kolóniák nélkül” – A forschungsguppe_f kiállítása,
Shedhalle Zürich, a projekt résztvevőinek közreműködésével. A ku-
tatási eredmények transzformálása.

1. rész

2007. február-március

A projektek megvalósítása Stuttgart közterein, a Stuttgarter Kunstver-
ein e.V., a Stuttgarter Magyar Intézet helyszínein. Akció és prezentá-
ció.

2. rész

2007. május

A projektek megvalósítása Budapest közterein, az A38 hajón, az
FKSE Stúdiójában és a Dinamo helyszínén. Akciók és prezentáció.

2007. májustól

Katalógus és DVD készítése a projekt folyamatáról és eredményeiről

Postlúdium

2007. augusztus

A projekt transzformációja és bemutatása az 5. Nemzetközi
Művészeti Biennálén, Shirjaevoban, a projekt résztvevőinek
közreműködésével. Társszervező a Stuttgarter Kunstverein e. V.

Résztvevők

A projekt tartalmát, anyagát és lényegét maguk a résztvevők jelentik, akik saját művészi képességeiket mint eszközt alkalmazzák a rendelkezésre álló akció-terekben.

Németországból

1. Anton Baumesberger, Koblenz
  2. David Baur, Stuttgart
  3. Elisabeth Biedlingmaier, Stuttgart/Zürich
  4. Robin Bischoff, Stuttgart
  5. Ragani Haas, Stuttgart
  6. Fabian Hesse, München
  7. Jedvart Karasu, Stuttgart
  8. Markus Krenn, Bécs
  9. Rüdiger Krenn, Bécs
  10. Markus Lohoff, Koblenz
  11. Markus Markert, Nürnberg
  12. Pia Maria Martin, Stuttgart
  13. Cora Piantoni, München/Zürich
  14. Kerstin Polzin, Drezda
  15. Carsten Recksik, München
  16. Alexander Schikowski, Stuttgart/Budapest
  17. Anja Steckling, Hannover
  18. Florian Tuercke, Nürnberg
  19. Peter Wendl, Fürth
  20. Georg Winter, Stuttgart/Budapest
- Párhuzamos akció: Stefan Meier, Basel

Magyarországról

A magyar közreműködők felkutatása az FKSE Stúdió segítségével folyamatban van.

1. Costache Adrián ,Budapest/Roman (RO)
2. Ketzer András, Budapest
3. Kelemen Gavril, Temesvár (RO)
4. Kis Róka Csaba, Székesfehérvár
5. Pók Timea, Budapest
6. Surányi Nóra, Budapest
7. Tóth Eszter, Budapest
8. Varga Péter István, Budapest
9. Vass Miklós Esteban, London/Budapest

Budapesti művészettörténész-csoport, amely az akciókat művészetelméleti szempontból vizsgálja és feldolgozza:

10. Döme Gábor, Budapest
11. Orosz Márton, Budapest

Budapesti szociológus-csoport, amely az akciókat társadalmi és szociológiai szempontból vizsgálja és dolgozza fel:

12. Bora Éva, Budapest/Bécs
13. Polyak Levente, Budapest

Tárgyalás alatt:

- Bálint Mónika
- Szövényi Anikó

Tartalmi ráhangolódás:

„Hogy az ember csak akkor igazából ember, ha levagdálja saját gyökereit.”

Vilém Flusser

„Egyszerűen olajat öntöttünk, ahol már égett a tűz.”

Guy Debord

„Fluctuat, nec mergitur.” – írják Párizs városnak címerén, amely egy hajót ábrázol. Ez vagy azt jelenti hogy „imbolyog, de nem süllyed el” vagy pedig hogy „a hullámok verik a hajó oldalát, de mégsem süllyed el”. Egy kutatócsoport kaphat olyan feladatot, hogy egy várost vagy egy intézményt, amely távol helyezkedik el a tengertől, fel kell ráznia. A performansz fogalma a benne részt vevő városlakók által válik a gyakorlatban értelmezhetővé. Ingázásukban nem mutatható ki egyértelmű irányvonal, csak össze-vissza mozgás. Már nem világos, hogy ki hova is vándorol: imbolygás, ingázás, transzmigráció.

Az elkerülhetetlen váltakozás legyen a szituációba sűrítés és a résztvevők figyelmének csökkenése egy ciklikus akcióhéten, amelynek okai – a túlzó követelések vagy a kihívás hiánya – maga a performansz tárgya. A vigilancia, amely a tudat átlagos ébersége, s ennek a résztvevők által való szubjektív megformázása, illetve következményei a városra nézve, azok a koordináták, amelyek az akciótér időbeli jellemvonását és a résztvevők játéktérét figyelembe véve a mulasztás szándékos módját meghatározza. Ezeket a koordinátákat egy lehetséges akciótérben három akciófázisra oszthatjuk: a diurnálok (nappal tevékenyek), a nokturnálok (éjszaka tevékenyek), és a krepuszkálok (szürkületben tevékenyek). Az akciófázisok észlelése időben eltérő. Az általunk létrehozott akciótérben sok ismeretlen tényező, mint például a város vigilancia-értéke egy évszakban, a bolyongás észlelése és megfigyelése és mint ezekből a folyamatokból összeálló tevékenység megakadályozása szerepelnek.

Ivan Chtcheglov „Levelek a távolból” (1964) című művében olvashatjuk: „A lakosság legfőbb tevékenysége az állandó barangolás lesz.” Az utópia egy egzisztenciális gyakorlatból születik, amely a városi élet minden területét átfogja. „Minden város olyan, mintha egy térképasztalon terítették volna ki, amelyben az ember két lépést sem tudna tenni anélkül, hogy ne találkozna egy olyan szellemmel, aki ne lenne megáldva a város történetének teljes varázsával. Keresztülvándorlunk a zárt tájakon, amelyek tájékozódási pontjai megkerülhetetlen módon a múltba vezetnek vissza. S bár egy bizonyos illékony szöveget és múlandó perspektívát engednek meg, a térre vonatkozó eredeti elképzelésünk csak sejtethető, látványuk pedig töredékes.”

A „dérive” a cél nélküli sodródás fogalmát testesíti meg: arra a folyamatra utal, amikor az ember a többi járókelővel egy mederben hömpölyög, de ugyanakkor az a veszély is fenyegeti, hogy bármikor elveszhet a tömeg sűrűjében. Guy Debord árnyaltabban fogalmaz: a különféle szituacionista viselkedésmódok közül az ide-oda bolyongás az, amelyet a felfokozott tempójú barangolás különböző, kétpólusú hangulatkeltése definiál. A bolyongás koncepciója kétségtelenül összefügg a pszichogeográfiai hatások kutatásával és a konstruktív-játékos magatartás igénylésével. Minden tekintetben ellentétben áll az utazás és a séta klasszikus fogalmaival. Annyi bizonyos: Ivan Chtcheglov pontosan pszichogeográfiai térképészete miatt vagy éppen annak dacára tűnt el a szemünk elől.

Az ideiglenes tér és az ideiglenes idő az, amelyek megkövetelik az akciótérben való tartózkodást. Az akciótér maga egy olyan komplex terület, amely feltételezi, hogy alkotóelemeit vizsgálat tárgyává tegyék és valójában ez az, amihez szükség van az idő fogalmára. A tér felosztásához nem rendelkezünk elegendő idővel, így az egyes zónák védelme a cselekmény terére koncentrálódik. Az olyan fogalmi eszközök, mint a „művészet a nyilvános térben” itt már teljesen hatástalanok és ez érhetővé válik abból is, ahogyan Rem Koolhaas vélekedik: „Művészet a nyilvános térben: hogy születik két halott összeadásából egy új élet?”

Martina Löw térszociológiájában pedig ez áll: „A kereskedelem tereinek felépítménye rendszerint nem egyedül és önmagában létezik, hanem más kereskedőkkel való alkukötések folyamatán keresztül.” Ennek a folyamatnak egy immanens pillanatát a hatalmi viszonyokkal való alku jelenti.

Ez az alkukötés egy bírkózás. Könnyen belátható, hogy a szituacionisták miért szedték fel a sátorfájukat. A többiek sem vettek róla sokáig tudomást. A térrel való bírkózás ugyanis nem a "dérive"-ben (sodródás) nyilvánul meg, hanem a "drive"-ban, tehát egy konkrét cél felé vezető útban. A "drive" nem bolyongás, hanem valami célorientált, és ennél fogva a megghiúsulás veszélyével terhes. A "drive" nem ismer sem barátot, sem pedig ellenséget.

Idézetek és források:

Martina Löw, Raumsoziologie, Suhrkamp Wissenschaft

Vincent Kaufmann, Guy Debord, Die Revolution im Dienste der Poesie, Edition Tiamat

Roberto Ohrt, Phantom Avantgarde, Edition Nautilus / Lukas & Sternberg

Marcus Greil, Lipstick Traces, rororo Sachbuch

Shichiro Fukazawa, Schwierigkeiten beim Verständnis der Narayamalieder, rororo

Adi Hösle / Georg Winter, Not und Tugend 2, Arbeitsgemeinschaft Retrograde Strategien

Georg Winter

Magyar fordítás:

Orosz Márton, Reszkető Petra, Schikowski Alexander, Varga Péter István